

Bemærkninger til forslaget

Almindelige bemærkninger

Den 30. maj 1984 vedtog Folketinget forslag til folketingsbeslutning om et 10-punkts-program for voksenundervisning og folkeoplysning (jf. bilag 1). (Se i øvrigt Folketingstidende, 2. samling, forhandlingerne sp. 3651, 4548 og 7421 samt tillæg A sp. 3853, tillæg B sp. 1239 og tillæg C sp. 673). Heri opfordredes regeringen til at forbedre rammerne for udviklingen af voksenundervisningen og folkeoplysningen samt øge voksnes muligheder for deltagelse heri.

Programmet er siden fulgt op på forskellig vis. Inden for folkeoplysningen indledtes i 1985 et omfattende landsdækkende udviklingsarbejde, og der blev nedsat et folkeoplysningsudvalg, som fik til opgave at udarbejde en ny lovgivning på grundlag af erfaringerne herfra. Inden for enkeltfagskurserne er der også iværksat forsøgsvirksomhed med henblik på udarbejdelse af særlige læseplaner og prøver for voksne. På det erhvervsmæssige område vedtog Folketinget den 29. maj 1985 forslag til lov om efteruddannelse. Ligeledes er der sket en udvidelse af dagpengemodtageres adgang til deltagelse i undervisning. De her fremsatte forslag er en opfølgning af 10-punkts-programmets punkt 6 og 7 og følger de hovedprincipper, som er nedlagt heri.

Baggrunden for forslaget er 10 punkts programmets grundsyn, at det er både ønskeligt og nødvendigt med en forstærket indsats inden for voksenuddannelse og folkeoplysning med henblik på at kunne give borgerne de bedst mulige betingelser for at forudse, påvirke og tilpasse sig det moderne samfunds hastige udvikling.

Det gælder ikke mindst i de her fremsatte forslag voksnes muligheder for at kvalificere sig til et krævende og teknisk kompliceret arbejdsliv. Den teknologiske udvikling indebærer strukturomlægninger, som har til følge, at mange job vil forsvinde og helt nye vil opstå. Den erhvervsmæssige grunduddannelse, som er erhvervet for år tilbage, er derfor i mange tilfælde slet ikke tilstrækkelig.

Voksenuddannelsen skal derfor både give den enkelte mulighed for at forbedre eller supplere sin uddannelse og sikre et tilstrækkeligt udbud af kvalificeret arbejdskraft for erhvervene. Ikke mindst i en situation med beskæftigelsesproblemer er det vigtigt, at alle i arbejdslivet kvalificerer sig til fremtidens uddannelseskraft.

Forslagets sigte er dog ikke blot erhvervsrettet. Som i 10-punkts-programmet betones også det folkeoplysende og betydningen af den brede almene voksenundervisning.

Folkeoplysningen udgør således et vigtigt led i befolkningens muligheder for at skabe sig en helhedsopfattelse af et kompliceret samfund. Derfor er det nødvendigt at støtte det folkeoplysende arbejde og hermed også de folkelige fællesskabers samtale om vigtige samfundsanliggender. Ad denne vej kan der skabes et bedre grundlag for, at folkestyret kan løse det moderne samfunds komplicerede problemer.

Endelig bør der bygges videre på den tradition, som indebærer, at voksenundervisningen og folkeoplysningen ikke alene ses som en investering, men først og fremmest som et gode i sig selv, der kan medvirke til at styrke livskvaliteten.

Et grundlæggende princip er i den forbindelse, at den enkelte borger selv skal bestemme, hvad hun eller han vil deltage i, uden indblanding fra centralt hold. Denne regel er også bærende i de her fremsatte forslag. Dette er således i overensstemmelse med, at det altid har været voksenundervisningens og folkeoplysningens styrke, at den er vokset frem og har udviklet sig på deltagernes betingelser – tilpasset de aktuelle behov. Parallelt med realiseringen af nærværende forslag må det derfor sikres, at der til enhver tid findes en hensigtsmæssig lovgivning med velegnede rammer for den fornyelse af voksenuddannelsen og folkeoplysningen, som samfundsudviklingen nødvendiggør.

Nærværende forslag udspringer af spørgsmålet om voksnes mulighed for at deltage i uddannelses- og folkeoplysningsaktiviteter.